

Manas gazete

KIRGIZISTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ UYGULAMA GAZETESİ

PROF. DR. KARİBEK MOLDOBAYEV'İN ANISINA ÖZEL SAYI 22 / SAYI: 86

WWW.MANAS.EDU.KG

Günümüz koşullarına göre uzmanları hazırlayan Meslek Yüksekokulu

Her gün okula gelirken önünde 'Meslek Yüksekokulu' yazısı bulunan binanın yanından geçiyorum. Üniversitenin ana kısmından girdiğimizde hepimizin...

Üniversitemizin Kurucu Rektörü Prof. Dr. Karibek Moldobayev anıldı

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde 1995-2007 yılları arasında 12 yıl rektörlük görevini icra eden Kurucu Rektör Prof. Dr. Karibek Moldobayev doğumunun 90'ıncı yıl dönümünde düzenlenen etkinlikte anıldı.

Genç yeteneklerin yuvası: KTMÜ Güzel Sanatlar Fakültesi

Gazetemizin bu sayısında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ)'nün Güzel Sanatlar Fakültesi'nden bahsetmek amacıyla sanat ve yetenek yuvası olan...

"Her evde komuz seslerinin duyulmasını isterdim"

Gerçek bir öğretmen yaptığı işlerin tamamıyla hayatını insanları aydınlatmaya adanmış kişidir. Cırgal Sıdıkova da hayatını öğrencilerine...

'Manas bir ömür öğrenilecek sanattır'

21-28 Eylül 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Bursa şehrinde düzenlenen 'Manas Haftası' faaliyeti sırasında manasçı Rısbay İsakov 124 saat manas söyleyerek 'Guinness Rekorlar' kitabına girdi.

Eski öğretim üyemiz Bakan oldu

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpaslan Ceylan ve Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, göreve yeni atanan Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Politikaları Bakanı Altınbek...

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Üniversitemizin Kurucu Rektörü Prof. Dr. Karıbek Moldobayev anıldı

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde 1995-2007 yılları arasında 12 yıl rektörlük görevini icra eden Kurucu Rektör Prof. Dr. Karıbek Moldobayev doğumunun 90'ıncı yıl dönümünde düzenlenen etkinlikte anıldı.

Prof. Dr. Karıbek Moldobayev'in aile üyelerinin de katıldığı Program, Rektörlük Konferans Salonu'nda 24 Kasım 2022'de gerçekleştirildi.

Program, KTMÜ'de 12 yıl boyunca rektör olarak görev yapan Prof. Dr. Karıbek Moldobayev'in anısına saygı duruşu yapılması ve iki kardeş ülkenin millî marşlarının okunmasıyla başladı.

Rektör Prof. Dr. Alpaslan Ceylan'ın selamını iletirken konuşmasına başlayan Rektör Vekili Prof. Dr. Asılbek Kulmırzayev, kurucu Rektör Prof. Dr. Karıbek Moldobayev'in ülkenin gelişimine büyük katkıların olduğunu belirterek Moldobayev'in büyük emekleriyle bir noktaya getirilen Manas Üniversitesi'nin bu yıl açıklanan QS (Quacquarelli Symonds) sıralamasının dünya listesinde 801'inci, Asya listesinde 281'inci ve yine bu listede yer alan Orta Asya'daki üniversiteler arasında ise 13'üncü sırada bulunduğunu söyledi.

Üniversitedeki birçok yere Moldobayev'in adının verildiğini hatırlatan Prof. Dr. Kulmırzayev, Üniversitenin güney cephesindeki giriş

kapısından Öğrenci Evi'ne kadar gelen yola da onun adının verilmesi kararı alındığını ifade etti.

İletişim Fakültesi tarafından hazırlanan Prof. Dr. Karıbek Moldobayev ile ilgili belgesel filmin gösterilmesiyle devam eden Programda, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Anvarbek Mokeyev ile Mütercim-Tercümanlık Bölümü Kırgızca-Türkiye Türkçesi Programı Öğretim Görevlisi Muhittin Gümüş, Üniversitenin tarihi ve Prof. Dr. Karıbek Moldobayev ile ilgili sunum yaptılar.

Prof. Dr. Karıbek Moldobayev Vakfı Üyesi Üsön Kıdıraliyev ve Sırğa Bökönbayeva da duygu ve düşüncelerini konuklarla paylaştılar.

Ardından, Moldobayev'in aile üyeleri tarafından 'Prof. Dr. Karıbek Moldobayev Bursu'nu almaya layık görülen öğrencilere bursları takdir edildi.

Bu yıl, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü 3'üncü sınıf öğrencisi Kunduz Tamçıbekova üçüncülük; Manas Radyosu'nda yayınlanan 'Radyo Sapar' adlı pro-

gramın sunucusu, İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü 3'üncü sınıf öğrencisi Begayım Kurmanbekova ikincilik ve Edebiyat Fakültesi Doğu

Dilleri Bölümü Rus Dili ve Edebiyatı Programı 3'üncü sınıf öğrencisi Alina Colçuyeva da birincilik bursunu almaya hak kazandı.

FOTO: MEDIAMANAS

Ata-Beyit

Sovyetler Birliği liderlerinden Josef Stalin'in 1938'de verdiği emirle infaz edilen 138 Kırgız aydınının mezarı, adını Türk Dünyası'nın dünyaca ünlü yazarı Cengiz Aytmatov'un koyduğu Ata-Beyit'te (Babaların Mezarlığı) bulunuyor.

Kompleksteki küçük müzede, kurşuna dizilen ataların gömüldüğü toplu mezardan çıkan madeni paralar, ayakkabılar, belgeler, gazete kupürleri, fotoğraflar, kimlikler ve şehitlerin özgeçmişleri sergileniyor. Kırgızların 1916'daki isyanını simgeleyen ve Ürkün adı verilen anıt da Ata-Beyit'te yer alıyor.

7-8 Kasım 1916

Kırgızlar, 7 ve 8 Kasım 1916'da verimli topraklarının ellerinden alınması, geleneklerinin önemsenmemesi gibi nedenlerle Çarlık Rusya'sına karşı ayaklanmıştı. Ayaklanmada binlerce Kırgız şehit düşmüş, yüz binlercesi yerlerinden edilmişti.

Tarih ve Ataları Anma Günü kapsamında gençlerle bilimsel toplantı yapıldı

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde "Tarih ve Ataları Anma Günü" kapsamında yuvarlak masa toplantısı yapıldı.

Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü tarafından öğrencilere yönelik olarak 9 Kasım 2022'de düzenlenen Toplantı, Tarih Bölümü Başkanı Prof. Dr. Ceenbek Alimbayev'in moderatörlüğünde oldu.

Toplantıda, öğrenciler, Kırgızların geçmişte karşılaştıkları baskılara nasıl karşı koymaya çalıştıklarını, geleneklerini korumak için neler yaptıklarını, tarihten nasıl ders çıkarılacağını konuştular.

Toplantının gençlerin millî şuurlarının geliştirilmesi açısından önemli olduğunu söyleyen Prof. Dr. Alimbayev, ecdadını tanıdıkça özgüvenleri artacak olan gençlerin, ileriye çok daha emin adımlarla yürüyeceklerini belirtti.

138 Kırgız Aydınını düzenlenen etkinliklerle yad edildi

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ)'de Kırgızistan'ın her yıl 7-8 Kasım günlerinde gerçekleştirilen "Tarih ve Ataları Anma Günü" kapsamında çeşitli etkinlikler düzenlendi.

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Sinema Salonu'nda 4 Kasım 2022'de saygı duruşu ve millî marşların okunmasıyla başlayan program, Kur'an-ı Kerim Tilaveti ile devam etti.

"Ataların İzi" adlı belgesel filmin gösteriminin ardından Rektör Prof. Dr. Alpaslan Ceylan konuşma yaparak, Türk Dünyası gençlerinin millî ve manevî kimliklerini korumak zorunda olduklarını, gençlerin, atalarını, manevî dünyalarının zenginliğinde yaşatacağını söyledi.

Rektör Vekili Prof. Dr. Asılbek Kulmırzayev de atalarını hatıralarında yaşatıp genç nesillere de anlatan milletlerin her zaman birlik içinde varacaklarını dile getirdi.

Program Yrd. Doç. Dr. Zuhra Altımoşova'nın "1937-1938 Yıllarında Kırgızistan'daki Siyasal Baskı" konulu konferansının ardından sona erdi.

Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı'ndan Manas'a Teşekkür Belgesi

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpaslan Ceylan ile akademisyenlerine Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan teşekkür belgesi takdim edildi.

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Ala-Arça Konutu Sorumlu Müdürü A. Bilbek Uulu imzalı Belgeyle Rektör Prof. Dr. Alpaslan Ceylan, Veteriner Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. İsmail Şen, öğretim üyeleri Prof. Dr. Abuzer Taş, Prof. Ali Rışvanlı ile Veteriner Hekim Nur Abdimanap Uulu'na sosyal fayda sağlayan çalışmalarından dolayı teşekkür edildi.

17 Kasım 2022'de tarihli Belgede, "Veteriner hekim müdahaleleriyle hayvan hastalıklarının önlenmesine, teşhisine ve hayvanların tedavilerine ve hayatta kalmalarına yönelik büyük katkılarınızdan, zamanında, gerekli ve kaliteli veteriner hekimlik hizmetlerinizden dolayı minnettarlığımızı ifade etmek isteriz. İnsan kaynağınızın yüksek düzeydeki profesyonelliğini, yetkinliğini vurgulamak ister, mevcut iş birliğimizin ve dostluğumuzun devamını temenni ederiz. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin tüm mensuplarının her açıda gelişiminin, hâlihazırda başarılarının devamını dileriz." denildi.

Kırgızistan'ın önde gelen kurumlarıyla ve kuruluşlarıyla iş birliği içindeki 'bir üniversiteden ötesi' Manas, topluma fayda sağlayan faaliyetlerini artırarak sürdürüyor, bu yönüyle takdir ediliyor.

Eski öğretim üyemiz Bakan oldu

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alpaslan Ceylan ve Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, göreve yeni atanan Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Politikaları Bakanı Altınbek Maksütov'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu.

Manas Üniversitesi'nin öğretim kadrosunda da yer almış olan Bakan Altınbek Maksütov'u ziyarette Üniversite ile Bakanlık arasındaki her zamanki yakın iş birliklerinin ve topluma fayda sağlayan ortak projelerin devam etmesi dileği de dile getirildi. Bu kapsamda yakın gelecekte MEDIAMANAS'ta ve diğer kanallarda da yayınlanacak halka açık konserler, kültür, sanat, spor, gençlik etkinlikleri yapılması hususunda görüş birliğine varıldı.

Uzman isimler Kırgızistan'ın köylerini ziyaret ediyor

Öğretim üyeleri ile sağlık personellerinin oluşturduğu Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi heyetleri Kırgızistan'ın çeşitli köylerini ziyaret ederek uzmanlık alanlarına ilişkin köylüler tarafından yöneltilen sorulara cevap veriyor.

'Bir üniversiteden ötesi...' olan Manas Üniversitesi'nin sosyal sorumluluk projelerinden biri olarak hayata geçirilen Manas Köy Ziyaretleri kapsamında 12 Kasım 2022'de Çüy Bölgesi Kemin İlçesi Almaluu Köyü Muhtarlığı Kızıl Suu Köyü ziyaret edildi.

Köy halkının ihtiyaç duyacağı alanlardan temsilcilerle oluşturulan Manas Üniversitesi Heyeti'nde Rektörlük adına projeyi koordine eden Dış İlişkiler Koordinatörü ve İlahiyat Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Kemal Polat, Ziraat Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. Atilla Dursun, Mühendislik Fakültesi Dekan Vekili Doç. Dr. Nurzat Totubayeva, Veteriner Fakültesi Dekan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Fatih Ramazan İstanbullugil, Şehit Eren Bülbül Sağlık Merkezi personeli Dr. Bakıt Aliaskarov ve Hemşire Anara Asakeyeva yer aldı.

Köy halkına Manas Üniversitesini kapsamlı bir şekilde tanıtan Üniversite Heyeti, köylülerin sorularını cevaplandırıp kendi alanlarındaki sorunlarına çözüm önerileri getirdiler, ihtiyaçlarını not ettiler.

Prof. Dr. Kemal Polat, konuyla ilgili Kırgızistan'ın farklı bölgelerindeki köyleri ziyaret ederek, üniversite-halk buluşmasını sağlamayı hedeflediklerini, sosyal sorumluluk bilinci çok yüksek olan ve içinde bulunduğu topluma en yüksek düzeyde fayda sağlamayı amaçlayan Manas Üniversitesi'nin köylülerin sorunlarına bilimsel çözümler üreteceğini ve imkânları ölçüsünde onlara destek olacağını söyledi.

Başta Muhtar Ulan Bobekoviç ve İmam Baktibek Asanoviç olmak üzere köy halkı tarafından büyük bir samimiyetle karşılanılmaktan, köylülerin Türk-Kırgız dostluğuna vurgu yapmasından, Manas Üniversitesi'ne duyulan güveni dile getirmesinden duydukları memnuniyeti ifade eden Prof. Dr. Polat, misafirperver köylülerin, selamını ilettikleri Rektör Prof. Dr. Alpaslan Ceylan ile Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev'i de köye davet ettiklerini belirtti.

Köylüler, Manas Heyeti'ni, hatıra fotoğrafı çekirtilmesinin ardından uğurladılar.

Manaslı Akademisyenler Bölgesel Turizm Fuarına katıldı

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Turizm Fakültesi akademisyenleri Oş'ta düzenlenen Bölgesel Turizm Forumu'na katıldı. Oş'ta 3-4 Kasım 2022 tarihlerinde düzenlenen Fuarın teması "Ortak Çabalarla Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi" oldu. Fuarda Turizm Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Nurudin Kızıraliyev, "Kırgızistan'da Gastronomi Turizmi" konulu sunum yaptı.

Manaslı akademisyenler bilimsel çalışmalara iştirak etmenin yanı sıra açtıkları stantla Üniversiteyi de tanıttılar. Çalışmalara Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçiliği Kültür ve Tanıtma Müşavirliği de katkı sundu.

Ulu Önder Atatürk, Manas'ta düzenlenen programla anıldı

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikalinin 84'üncü yıl dönümü münasebetiyle "10 Kasım Atatürk'ü Anma Programı" düzenlendi.

Programın öncesinde Rektörlük Sergi Salonu'nda "Belge ve Fotoğraflarla Atatürk" temalı sergi düzenlendi. Rektörlük Konferans Salonu'nda 10 Kasım 2022'de düzenlenen program, saygı duruşu ve milli marşların okunmasıyla başladı.

İletişim Fakültesi tarafından hazırlanan Atatürk ile ilgili videonun gösterilmesinin ardından Rektör Prof. Dr. Alparslan Ceylan ve Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, Atatürk'ün üstün niteliklerini ve eşsiz başarılarını anlattıkları konuşmalarını yaptı.

Mücadelelerle geçen ömür

Rektör Prof. Dr. Ceylan, konuşmasında, "Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ömrü hep mücadelelerle geçti. Türkiye Cumhuriyeti nasıl kuruldu? Kongre süreçleri geçirildi. Özellikle Erzurum Kongresi'nden kısaca söz etmek istiyorum. Orada vatanın bütünlüğünün temsil edildiğinin ve parçalanamayacağına

ifade edilmesi, aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş andıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı kongrelerden biri, hiç şüphesiz, Erzurum Kongresi'dir. Kongre yapıyor; kararlar alınıyor; manda ve himayenin kabul edilmeyeceği, vatanın bir bütün olduğu vurgulanıyor. Kongre bitiyor, Mustafa Kemal Atatürk ile arkadaşlarının Sivas Kongresini yapmak üzere hareket etmeleri gerekiyor; ama gidecek paraları bulunmuyor. Bunun üzerine Erzurum Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti topluyor; yol parası temin etmeye çalışıyor. Para yok; bulmak da zor. Yönelim zor. Burada adının tarihe altın harflerle yazılması gereken Binbaşı Süleyman Bey'i görüyoruz. Emekli Binbaşı Süleyman Bey, biriktirdiği 900 lirayı bu yol için veriyor. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyeleri de kendi aralarında 100 lira topluyor ve heyet yola çıkabiliyor. Yolda giderken peynir, zeytin, kuru ekmeğe ve soğan yiyorlar. Yani bu Cum-

huriyet kolay kurulmadı." ifadelerini kullandı.

"Lider yetiştirebilen milletler ayakta kalır"

Rektör Prof. Dr. Ceylan konuşmasının devamında, "Milletler lider yetiştirdikleri sürece ayakta kalır. Türk Milleti hiç lidersiz kalmadı; çok şükür! Zaten lidersiz kalan milletlerin de yok olması mukadderdir. Biz bugün burada, Türk Dünyası'nın bağrında, Tanrı Dağları'nın eteğinde, Türklükten, milletten, vatandan bahsediyorsak liderlerimizin sayesinde. Türk Dünyası ile ilgili başladığımız konuşmaların pek çoğunda, Atatürk'ün genç bir tıbbiyeliye verdiği sözler yer alır: Sovyetler Birliği'nin yıkılacağı ve buna hazırlıklı olunması gerektiği... Bugün bu bayrağı daha ileriye götürmek, genç liderlerin işidir. Benim gördüğüm tek şey rahatlıkla lider çıkmayıdır. Liderlerin zorluklardan doğmasıdır. İşte Atatürk de bu zorluklarla yetişmiş hem düşmanla hem de kahpe insanlarla mücadele ederek, kahraman olmuştur. Allah hiçbir dönemde Türk Milleti'ni, Türkleri lidersiz bırakmasın. Milletine hizmet eden, kahraman olan başta Mustafa Kemal

Atatürk ile silah arkadaşlarını, Binbaşı Süleyman Bey'i ve nicelerini rahmetle, minnetle, hürmetle anıyorum." dedi.

"Lider, milletine yol gösterendir."

Rektör Vekili Prof. Dr. Kulmırzayev de Atatürk'ün sözlerini temel alıp eşsiz kişiliğini örnek göstererek, Türk Dünyası gençlerinin nasıl olması gerektiğini anlattı. Mustafa Kemal'e, Atatürk soyadının, Türk Milleti'nin gönülden arzusuyla verildiğini söyleyen Prof. Dr. Kulmırzayev, Atatürk'ün, Türklerin ve mazlum milletlerin geleceğe yönelik umutlarını yeşerten, onlara yol gösteren unutulmaz büyük bir lider ve devlet adamı olduğunu vurguladı.

Dünya liderlerinin Atatürk'e bakışı

Programın ilerleyen dakikalarında Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Kayrat Belek, "Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile İlgili Yabancı Bilim Adamlarının ve Devlet Adamlarının Fikirleri" konulu konferans verdi.

Program Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından hazırlanan "Atatürk'ün Sevdikleri Şarkılar ve Türküler" konseriyle sona erdi.

Alan uzmanlarından genç gazetecilere yararlı seminerler

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin ev sahipliğinde Üniversite, TİKA, TRT ve GZT iş birliğiyle medya eğitimleri başladı.

Üniversite adına medya merkezi MEDIAMANAS'ın koordinatörlüğünde düzenlenen yüz yüze ve uygulamalı eğitimlerin Açılış Töreni'ne Rektör Prof. Dr. Alparslan Ceylan ve TİKA Bıшкеk Program Koordinatörü Osman Usta da katıldı.

Açılış Töreni'nde konuşan Rektör Prof. Dr. Alparslan Ceylan, bu değerli eğitim projesini Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ile iş birliği yaparak gerçekleştiren TİKA, TRT ve GZT yetkililerine teşekkür etti. Manas Üniversitesi'nin öğrenci odaklı bir yükseköğretim kurumu olduğunu vurgulayan Rektör Prof. Dr. Ceylan, öğrencilere fayda sağlayacak her işe büyük değer verdiklerini dile getirdi. Türkiye'den gelen değerli profesyonelleri Manas Üniversitesi'nde ağırlamaktan mutlu olduklarını ifade eden Rektör Prof. Dr. Ceylan, Türkiye'den gelen eğitimci konukların Manas Üniversitesi'nin birbirinden aktif öğrencileriyle değerli bir çalışma yürütmekten çok memnun kalacaklarına, öğrencilerin kendilerinin mesleki birikimlerinden azami düzeyde faydalanacaklarına emin olduğunu da belirtti.

TİKA Bıшкеk Program Koordinatörü Osman Usta da 1992'den bu yana Kırgızistan'da her alanda etkin bir şekilde projelerini gerçekleştiren TİKA'nın, bu eğitim projesiyle Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerini medya sektöründeki profesyonellerle buluşturmaktan memnuniyet duyduğunu söyledi.

TİKA Medya Eğitimleri Koordinatörü Büşra Bağdat, eğitimlerin uygulamalı olarak yürütüleceğini, eğitimlerin sonunda birer yurttaş gazeteci haline gelecek öğrencilerden özgün içerikler üretmelerini bekleyeceklerini belirtti ve sınav haftasında eğitim programına yoğun ilgi gösteren Manaslı öğrencilere teşekkür etti.

TRT Gençler İçin Gazetecilik Projesi Koordinatörü Alpay Arı ise eğitimler boyunca öğrencilerle gazetecilik dersleri, saha yapıcılığı, hikaye anlatıcılığı gibi alanlarda çalışacaklarını, bu uygulamalı eğitimin sonunda öğrencilerin sahada haber yapmayı, telefon kamerasıyla içerik üretmeyi, mobil gazetecilik konusunda her türlü çalışmayı rahatlıkla yürütmeyi öğreneceğini vurguladı.

Manas Üniversiteli gençlerin ilk günden büyük ilgi gösterdiği "Gençler İçin Gazetecilik" ve "Yeni Medya Haberciliği" konulu eğitimler, hafta boyunca devam etti. TRT ile GZT'den gelen eğitimciler Manas Üniversitesi öğrencilerinin yanı sıra Kırgızistan Maarif Eğitim Kompleksi ve Kırgız Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi öğrencilerine de medya eğitimleri verildi.

Teorik eğitimler yoluyla güncel mesleki bilgilerle donanacak, atölye çalışmalarıyla bunları uygulayabilecek düzeye gelen katılımcılara TRT ve GZT onaylı sertifikalar da verildi.

Eğitim sektörü başta olmak üzere Kırgızistan'ın her alandaki gelişimine katkı sağlayan, sosyal sorumluluk kampanyalarıyla halka dokunabilen, bilimsel başarıları uluslararası saygın kuruluşlarca da teyit edilen Türk Dünyası'nın saygın yükseköğretim kurumu Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Türkiye'nin TİKA, TRT, YTB gibi önde gelen kurum ve kuruluşlarıyla pek çok faydalı projeye imza atıyor.

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Kırgızlarda kız çeyizinin önemi ve çeyiz töreni

HABER: KANIKEY NİYAZBEKOVA
FOTO: İNTERNET

Kız çocuklarına çeyiz serme geleneği Türk halklarının ortak kültürel miraslarından biridir. Türk halklarından biri olan Kırgızlarda da bu gelenek büyük bir gösteri ve törenle devam etmektedir. Haberimizde günümüzde kız çeyizinin önemi, çeyiz için harcanan masrafları, çeyizde neler olmalı? sorularına cevap arayarak ilginç adetlerden bahsedeceğiz.

Şu anda Kırgızistan'da evlenecek olan bir kıza çeyiz hazırlamak anne ve babayı birçok masrafa sokuyor. Genellikle o bölgenin yaşam standartlarına göre önceden müzakere edilen ve damat tarafından verilen başlık parası vardır. Başlık parası olarak eskiden büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan veriliirdi, günümüzde ise başlık parası olarak altın veya para veriliyor. Fakat bazı durumlarda başlık parası kızın çeyiz masraflarını karşılamaya yetmeye-biliyor. Bu nedenle Kırgızlarda "Çeyiz hazırlığını altı yaşında başlarsan aşarsın, yedi yaşında başlarsan yetiştirirsin." şeklinde güzel bir tabir ortaya çıkmıştır.

Zamanın ve ulusal geleneklerin değişmesine rağmen, Kırgızlarda ebeveynler kızlarına çeyiz hazırlamadan evlendirmek istemezler. Çünkü kızlarına çeyiz yaptırmadan evlendirmeleri halinde kızlarının eşyalarının eksik ve yetersiz olma olasılığı onları tedirgin etmektedir.

Kızını yeni evlendiren anne Gülcan Mametova, "Eski dönemlerde çeyizler; perde, yorgan, yastık, minder, yatak, sandık, el yapımı kilim, halı, tabak, iğne, giysi, takı gibi araçlardan oluşmak üzere hazırlanırdı. Günümüzde bunlara ev aletleri, çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, buzdolapları gibi beyaz

eşyalar ve mobilyalar da eklendi. Bu masrafları karşılamak ağır olduğu için bizde 12 yorgan, 6 şilte, 12 yastık, 1 sandık, 1 büyük şirdak, perde, halı, altın zincir, tabak, uyku kanepesi, buzdolabı, mutfak mobilyası gibi eşyaları çeyiz olarak kızımıza verdik" diyor. Anne Mametova'ya göre kızına çeyiz hazırlamak için yaklaşık 400 bin som (4 bin 740 ABD doları) para harcanmıştır.

Manas'ın eşi Kanikey'in başlık parası ve çeyizi

Manas'ı Kırgız yaşamının bir ansiklopedisi olarak görüyoruz. Bu konuyla ilgili büyük destanımızdan söz etmezsek doğru olmayacaktır.

Kanikey, Kırgızistan tarihinde en fazla başlık parası verilen kızıdır. Manas'ın babası olan Han Cakıptan Temirhan kimsenin veremeyeceği miktarda bir başlık parası ister. Kanikey'in Manas'a layık bir eş olacağını hissedene Cakıp, müstakbel gelini için hiçbir masraftan kaçınmaz.

Altmış besrek hazırlanır, onların üzerine bir miktar altın yüklenir, 16 deveye beyaz gümüş yüklenir, büyükbaş hayvandan 600 hazırlanır ve onu istenen yere ulaştırmak için altmış kişi görevlendirilir. Bunlara ek olarak yolda vahşi hayvanlar da eklenir ve Bukar'a girdiklerinde tüm hayvanların yeryüzüne sığmadığı destanda belirtilir. Cakıp bu servetle kıza başlık parasını verir ve babasının rızasını alır. Ona bağlı olarak, Kanikey'in çeyizi de şaşırtıcı bir şekilde serilir.

Konuşma sanatı araştırmacısı, dil bilimleri doktoru Meerim Kolbaeva Kanikey'in kendi çeyizine hazırlığına ilişkin, "Düşünceleri derin, akıllı, her şeyin en iyisini yapabilen, eşsiz bir kızdır Kanikey. Bu nedenle Kanikey kendi çeyizini hazırlamak amacıyla hazineye pamuk, ipek, denim, pazen, kenevir, keten, kadife gibi kumaş türlerini toplamıştır. Ayrıca bakır, yakut, mercan taşı,

süslü ev, altın sandık, gümüş mercekler, beyaz çizgili perdeler, ipek kumaş, 40 adet sandık çeyiz olarak hazırlanmış ve çeyiz için hazırlanan 40 adet battaniye ve yorganlardan Manas'ın 40 yoldaşına da 10 tane-den dağıtıldığı söyleniyor." dedi.

Kızın çeyizi çok önemlidir

Günümüzde Kanikey annemizin çeyiziyle aynı olmasa da çeyiz verme geleneği zaman içinde birçok değişikliğe uğradığı halde kız çocuğuna çeyiz verme geleneği korunmuştur. Örneğin, damadın evine nakledilen bir çeyizi açarken, ritüel olarak kızın kayınvalidesine bir yorgan, diğer gelinlere ve yengelerine eşarp, mücevher ve tabaklar verilir.

Bir kıza çeyiz hazırlamanın önemi çok büyüktür. Başlık parası ve çeyiz, iki gençten oluşan yeni bir ailenin temelini oluşturmak için ebeveynler tarafından sağlanan destek olarak anlaşılmaktadır. Eskiden damat yaşamak için bir ev satın alması halinde, kız tarafı evin içini günlük yaşam için gerekli eşyalarla donatırdı.

"Yenge yorgan"

Çeyiz verilmezse "yenge yorgan" verilir. Bir kıza çeyiz hazırlanmasının iyi bir maddi durum gerektirdiğini söyledik. Bu nedenle, bir kıza çeyiz hazırlamak, ebeveynler için kolay değildir. Çeyiz daha sonra verilecekse, genç çift yurt dışında yaşamaya giderse, evli çiftin anlaşmasıyla sadece küçük bir yenge yorganı verilebilir. Yenge yorgan; gelin ve damat için özel olarak hazırlanmış 2 adet yorgan, 1 adet yatak, 4 adet minder ve 2 adet yastıktan oluşmaktadır. Kız, anne ve babasının evinden ayrıldığı anda kendisiyle götürür ya da yengeleri ardından bu küçük çeyizi götürürler.

Yeni gelinin çeyizi güzel yapılmalı

Çeyiz kız için özel olarak yapılır. Bunda Kırgızların kendine has desenleri, yaşı, nakış çeşitleri ve diğer sanatları kullanılmıştır. Milli ürünlerin dekorasyonunda renklerin uyumu da büyük önem taşımaktadır.

El sanatçısı Saltanat Taiyeva renklerin ve desenlerin sembolik anlamları olduğunu şu sözlerle anlatıyor: "Desenlerdeki renkler genç bir çift gibi harmanlanmalı ve birbirini tamamlamalı. Aslında renklerin sembolik bir anlamı da vardır. Örneğin, gri ve siyah rengi: hayatın sertliğini mavi: gökyüzünü, sarı: güz mevsimini, kırmızı:

ateş anlamını vermektedir. Kızın çeyizi için açık renklerin birleşiminden oluşan ürünler tercih edilir."

Kurağ'ın, özellikle zor zamanlarda kumaş sıkıntısı nedeniyle kumaşların kesintileriyle yapıldığı söyleniyor. Şimdi ise kadife, haki, ipek, saten gibi değerli kumaşlardan özel olarak yapılıyor ve kıza çok çocuk sahibi olması ümidiyle hediye ediliyor.

Modernleşme çeyizi nasıl etkiledi?

Çağımızın teknolojisine göre çeyiz yeni ekipman ve modern ev eşyaları ile tamamlanıyor. Şu anda çeyizde bir yatak, buzdolabı, TV, mutfak eşyaları, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi vesaire gibi şeyler bulunmaktadır.

Çeyiz hazırlayan anne-babalar: "Önceden bir kız çeyizini kendi elleriyle hazırlardı fakat şimdi herkes mağazalardan hazır olarak satın alıyor. Kızın isteklerine göre, siparişle çeyiz hazırlayan iş yerleri bulunmamaktadır. Çeyiz hazırlayan ebeveynler, pandemi sonucu yaşam pahalılığının artması nedeniyle çeyiz maliyetinin fırladığını belirtmektedir."

Merkezde "Kızga Sep" adı verilen küçük dükkanlardan yorgan, şilte, yastık, minder, sandık ve perde takımları satın alınabilir. Mobilya, giysiler alışveriş merkezlerinde bulunabilir. Yapılışı zor ama çeyizin en önemli unsurlarından biri olan şirdak ve el halısını ise bulmak zor olduğu için önceden özel siparişle yapılmaktadır. Bu ürünlerin ortalama piyasadaki fiyatı şu anda aşağıdaki gibidir:

*Yenge yorgan toplamı 14.000 som (165 ABD doları) dan fazlaya mal olacak.

Perde (köşögö)- 2000-6000 som (24-72 ABD doları)

*Bir parça yorgan - 2700-4500 som (33-54 ABD doları)

*Tek parça döşeme (cer töşök)- 2500-4200 som (30-50 ABD doları)

Sandık -4000-20000 som (48-240 ABD doları)

Şirdak- 26.000-60.000 som (308-710 ABD doları)

Yatak odası mobilyaları - 40.000-85.000 som (475-1005 ABD doları)

Günümüzde Kanikey annemizin çeyiziyle aynı olmasa da çeyiz verme geleneği zaman içinde birçok değişikliğe uğradığı halde kız çocuğuna çeyiz verme geleneği korunmuştur. Örneğin, damadın evine nakledilen bir çeyizi açarken, ritüel olarak kızın kayınvalidesine bir yorgan, diğer gelinlere ve yengelerine eşarp, mücevher ve tabaklar verilir.

21-28 Eylül 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Bursa şehrinde düzenlenen 'Manas Haftası' faaliyeti sırasında Manasçı Rısbay İsakov 124 saat Manas destanını söyleyerek 'Guinness Rekolar' kitabına girdi. Türkiye'deki programın hemen ardından Astana'da gerçekleşen 'Kırgızistan Kültür Günleri' etkinliğinde manasçı Kazak halkının 'Sırım Baatır Dat Uulu' rozeti ile ödüllendirildi. Rekor kırarak tarihe damga vuran ve toplumda gündem konusu olan manasçı Rısbay İsakov 'Gazete Manas' okuyucuları için hayatındaki son gelişmeleri anlattı.

Manasçı Rısbay İsakov:

'Manas bir ömür öğrenilecek sanattır'

HABER: KANIKEY NİYAZBEKOVA
FOTO: İNTERNET

- Öncelikle 'Guinness Rekolar' kitabına girmeniz munasebetiyle tebriklerimizi iletiyoruz! Ödül sizinse, onur bizimdir. Sevincinizi paylaşıyoruz. Bursa etkinliği sonrası Astana'dan da rozetle döndünüz. Astana gezinizden ve "Sırım Baatır Dat Uulu" rozetini nasıl aldığınızdan bahsedersiniz?

- Kardeş Kazak halkı bizden sık sık haber aldıkları için "Guinness Rekolar" kitabına girdiğimden de haberleri varmış. Astana'da düzenlenen "Kırgızistan Kültür Günleri" etkinliğinde Kazakistan'ın uzaktaki Oral bölgesinden kardeşlerimiz gelip Türk kültürünü dünyaya ta-

nitmeye katkıda bulunduğunun için bana bu ödülü takdim ettiler. "İki insanın dostluğu bir kır kırı geçirir, iki milletin dostluğu bin kır kırı geçirir" dedikleri gibi milletlerin dostluğu sağlam olmasını diliyoruz. Kazak kardeşlerime teşekkür ederim, sağ olsunlar.

- Manas'ı nasıl söylemeye başladınız? Sizi Manas sanatı (destanı) ile uğraşmaya yönelten etken ne oldu, ilham mi aldınız?

-Vahiy olmadan hikaye (Manas hikayesi) olmaz. İlham, insana istikamet gösteren bir rehberdir. Gerisi kişinin kapasitesine bağlıdır. Vahiy rüya olarak gelir. Rüya ise sadece bir kere gelmez. Bu hayatımıza eşlik eden bir şeydir. Düşü doğru yorumlamak insanın kendisine kalmıştır. Manas demek rüya görmekle bitmez. Rüya hayatımız bo-

yunca ilham verenler, yol gösterenler, doğru yönü gösterenler olacaktır. Böyle şeyler oluncaya kadar, rüya görür görmez, gözlerini kapayıp ağzını açar açmaz Manas söyleyecek demek yanlıştır. "Önce çay kaynana kadar söyledim, sonra yemek pişene kadarki sürede söyledim ve sonra ömrümün sonuna kadar anlatsam da hiç sonuna ulaşamayacak kadar derin ve geniş bir destanmış Manas" demiş büyük manasçılarımızdan biri.

Onların dedikleri gibi Manas'ın giderek daha fazla zenginleştirilebilen ve ustalaşılabilen bir sanat olduğu kanıtlanmıştır. Benim Manas söylememe önce büyükannem, sonra da Kırgız dili ve edebiyatı öğretmenim yol göstermiştir. Üniversitedeki hocalarım iyiydi. Hem yaşlı, hem de genç destancılardan eğitim aldım.

-1998 yılında Manasçılar yarışmasını kazandığınızda Manas'ı tamamiyle bilmediğinizi söylemişsiniz. Manas destanını tüm ayrıntılarıyla öğrenmek ne kadar zaman aldı?

-Ben hala öğreniyorum. Manas'ı söyleyince her seferinde yeni durumlar ortaya çıkıyor ve giderek daha fazla yükseklikleri görünüyor. Manas söyleyince derinleşen, genişleyen bir bilimdir. En son Türkiye'de söylediğimde farklı bir açıda görüldü. Bunun benim için kişisel bir başarı olduğunu da düşünüyorum. Bu nedenle Manas, yaşam boyu öğrenilecek sanattır. Yaşlandıkça bazı meslekleri yapamaz hale geliyoruz. Ancak Manas söylemekte yaşlandıkça daha da yeni tarafları görünmeye, yeni sırları açılmaya başlar. 90 yaşına geldiğimden bile heyecan verici şeyler olacağını düşünüyorum.

- Öğrencilik döneminizdeki ilginç günlerinizden, endişelerinizden ve hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?

- Öğrencilik dönemim belli sebeplerden dolayı 1992-2002 yılları yani 10 yıllık uzun bir dönem kapsıyor. Kırgız Milli Üniversitesi Filoloji Fakültesi'nde okudum. O zamanlar bünyesinde bulunduğumuz Sovyetler Birliği'nin dağıldığı, ülkemizin bağımsızlığını yeni kazandığı, zor zamanlarda insanların hayatını çok zor idame edebildiği bir dönemdi. İnsan değil devlet bile sistem değişiminden dolayı ne yapacağını şaşırıldığı bir süreçti. Devir şimdiki gibi varlık, huzur içinde değildi. Ancak öğrencilik devrimizin havası güzeldi. Yaşam koşullarının zor olmasına rağmen birbirimizi çaya davet ederek gençlik yıllarımızı oyun, eğlence ile geçirdik. Şimdi düşünürsem gençliğin enerjisi zamanın yükünü hissettirmemiş.

-Şimdi ise bugünün öğrencilerinden bahsedecek olursak... Bugünün gençleri yarınki geleceğimize. Ancak dediğiniz gibi biri Batıyı destekleyen, birisi Doğuyu, birisi de Rusların bağımlısı olan kaos geleceğini kimse istemiyor. Kendi tarihine sahip çıkan ve Manas'ı milli rehber olarak gören gerçek bir Kırgız toplumu oluşturmak sizce mümkün mü?

- Her devirin avantajları ve dezavantajları vardır. Çok eskiden beri toplumda gençlerin yanlış şeyler yapmakta olduğu örf ve adetlerini, geleneklerini bilmediğine ve kullanmamakta olduklarına dair çeşitli eleştiriler mevcuttur. Bu benim gençliğimde de böyleydi, şimdiki gençler için de aynı. Yaşlandıkça herkes gençlikte yapmış olduğu hatalarını görür ve bunları sonra tekrar etmez. Gençlik sadece oyun oynamaya ve gülmeye zamanı değil, aynı zamanda geleceği de düşünme zamanıdır. Batı taraftarları ve Doğu taraftarları olarak ikiye bölünmüş olması muhtemelen o dönemin bir endişesi olmalı. Bu geçici bir şey. Toplum kendi kültürel değerlerini koruyarak eski devirlerden beri bugüne kadar gelmiştir ve bundan sonra da yaşamaya devam edecektir. Kültüre yeniliklerin eklen-

Soldan sağa: öğrenci Kanikey Niyazbekova, Manasçı Rısbay İsakov ve Öğr. Gör. Dr. Gülzada Stanaliyeva

Bir manasçının Manas'ın tüm bölümlerini eksiksiz söyleyebilmesi mümkün değildir. Bunu eşitsiz kabiliyet sahipleri olan büyük destancılar Sayakbay Karalaev ve Sagınbay Orozbekov'un versiyonlarından gözlemlemek mümkündür.

mesi (kültürün yeniliklerle tamamlanması) doğal bir şeydir. Bakış açıların çatışması ortak bir zemin oluşturur. Önemli olan köklerimizden sapmamalıyız. Atalarımızın medeniyetin önderleri olduğunu hatırlamalıyız. Geçmişle yaşanılmaz. Tarihten ders almamız ve yeni teknolojik gelişmeleri kullanarak, köklerimizimizi kaybetmeden geleceğe doğru ilerlemeliyiz.

- Guinness rekorlar kitabına girme esnasında bilinmeyen güçler ve bilinçaltı nedeniyle destanın daha önce pek de konuşulmamış olayları farklı bir şekilde anlattığınızı dile getirdiniz. Gelecekte 'Manas' destanını kendi versiyonunuzda geliştirme planlarınız var mı?

- Tabii ki, bu fikir Manas anlatmaya başladığımdan beri var. Ancak ne olacağını zaman bize gösterecek. Bir Manasçının Manas'ın tüm bölümlerini eksiksiz

söyleyebilmesi mümkün değildir. Bunu eşitsiz kabiliyet sahipleri olan büyük destancılar Sayakbay Karalaev ve Sagınbay Orozbekov'un versiyonlarından gözlemlemek mümkündür. Onlar için "Manas" bir çocuk oyuncağı gibidir. Ancak belirli bir olayları anlatmak söz konusu olduğunda onların da eksiklikleri olmuştur. Aynı şekilde benim için de "Çon Kazat" kapalı bir belirsizlik. Hiçbir destancının "Çon Kazat" versiyonuna katılmıyorum. Benim için bu bölüm anahtarsız bir sandık gibidir.

-Guinness Rekorlar Kitabı'na girmek için Türkiye'de 5 gün Manas söylerken son saatlerdeki yorgunlukla söylediğiniz cümleleri eleştirenler oldu. Manas'ı bilenler de bilmeyenler de yorumlarını paylaşıyordu. Şimdiye kadar "Manas" halk arasında böyle bir rezonansla gündeme gelmemiştir.

-Doğasından insanlar belirsiz, anlamsız kelimeleri çabuk kabul ederler. Örneğin "kanguru" kelimesini biz bir hayvan adı olarak biliyoruz. Avustralya yerel halkının dilinde bu, "bilmiyorum, anlamıyorum" anlamını veriyor. Kırgızlar ona karnında yavrusunu taşıyan bir hayvan olduğu için "börso" diyorlar dediğimde kimse bana inanmıyor. Aynı şekilde insan da anladığını kolay kolay kabul etmez, aksine kötü olanı çabuk kabullenir. Kırgızlarda "Manas"ı tamamen bilenlerin sayısı o kadar azdır ki, parmaklarınızla sayabilirsiniz. Bu rezonanslı tartışmadan sonra insanlar "Manas"ın sözlerine dikkat etmeye başladılar.

- Rekor kırarak "Manas" destanı için büyük bir adım attınız. Bu kadar uzun süre Manas anlatmak hem fiziki hem de manevi açıdan her Manasçı için mümkün olmayan bir durumdur. Bu, Manas dünyasındaki kariyerinizin doruk noktası mı? Geleceğe dair planlarınız var mı?

-Manas bir okyanustur ve bize onun sadece bir kısmı malumdur. Bu sadece benim Manas söyleme yeteneğimin bir testiydi. "Manas" konusunda yapılması gereken önümüzde çok şey var.

Gökyüzünü fetheden ilk Kırgız kadını

HABER: AYDANA MUSALİYEVA
FOTO: İNTERNET

Paraşütle atlamanın tarihi 1797 yılına kadar gidiyor. İlk kez paraşüt atlayışını 1797 yılında Fransız havacı Andre Jacques-Garnerin 680 metre yükseklikten yaptı. 1931'de dünyada paraşütle atlayan ilk kadın paraşütçü Lyubov Kuleşova'ydı. Ama gökyüzünü fetheden ilk Kırgız kadınının Mariya Musalîyeva olduğunu çoğu insan bilmiyor. İlk Kırgız kadın paraşütçüsünün ilginç hikayesini okuyucularımızın beğenisine sunuyoruz.

"Babamın umudunu gerçekleştirmek istedim"

Mariya Musalîyeva, 10 Nisan 1940'ta Oro-Başı köyünde doğdu. 7'nci sınıftan sonra Tıp Akademisine giren Mariya akademiyi başarıyla tamamladı. O zamanlar enstitüde okumaya devam etmek için staj zorunluluğu vardı. Bunun için Batken şehrine stajını tamamlamak için gitti ve 17 yaşında başarılı çalışmalarından dolayı Kırgızistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Yüksek Sovyet Kurumu tarafından fahri diploma aldı. Eğitim hayatındaki engeller, çabalar ve başarılar konusunda Mariya Musalîyeva şu ifadeleri kullanıyor: "Sınavda 2 kez başarısız oldum ama azim ve sıkı çalışma ile babamın emekleri ve bana olan inancı beni daha da güçlendirdi. Üç yıllık sıkı çalışma sonrası Tıp Enstitüsü'ne girmeyi başardım. Okulu kazanmama rağmen, Rusça'yı çok iyi bilmediğimden birçok sorunu karşılaştım. İlk başarılarımı Rus diline hakim olarak elde etmeye başladım. Bunun için babama çok minnettarım."

"Uçabileceğimi hiç düşünmemiştim"

İlk Kırgız kadın paraşütçüsünün öyküsü, Enstitü'de 3'üncü sınıfta okurken DOSAAF'ın (Ordu, Havaçılık ve Deniz Kuwetlerine Gönüllü Yardım Derneği) paraşüt bölümüne kabul edilmeyle başlıyor. Genç Mariya kuş gibi uçuşa hayali ona huzur vermemiştir ve kendisini gökyüzü özelemine kapırmıştı. Paraşütçü bu durumu: "Bilgiye ve yeni duygulara olan ilgim ve isteğim her zaman benim için fırsat yaratıyordu. Paraşütte de aynı şey oldu. O zamanlar Kırgızistan'ın harika güzelliğini gökyüzünden görmeyi, özgür kuş gibi uçmayı istedim. Bu hayalim beni DOSAAF'ın paraşüt bölümüne girmeme neden oldu." diye hatırlıyor.

"59 yıl önce 49 kez paraşütle atlayış yaptım"

"Moskova bir günde inşa edilmedi" deyimi gibi, uçaktan paraşüt ile atlamadan önce harbiyelilerin güvenlik kurallarını iyice öğrenmeleri talep ediliyor. Onlar atlama kulelerinden atlayarak korkularını yeniyorlardı. Sadece kuralları ve güvenlik prosedürlerini doğru bir şekilde uygulayan paraşütçülerin uçaktan atlamasına izin veriliyordu. Böylelikle Mariya'nın da hayalini kurduğu gün gittikçe yaklaşıyordu.

1963 yılında 23 yaşındaki Mariya, havaalanında uzun zamandır beklediği uçuş için hazırlıklara başlıyordu. Kalbi sevinçten neredeyse yerinden çıkacak gibi çarpırsa da genç Mariya bu ciddi sınavdan hiç korkmuyordu. Aksine atlamak için can atıyordu. Komutanların emrini duyar duymaz uçaktan atlayan Mariya o gün şöyle hatırlıyor: "O gün benim hayatımdaki unutulmaz günlerden biridir. "Gerçekten uçuyor muyum? Bu gerçekten ben mi başardım? Hayal mi, gerçek mi?" düşünceleriyle adeta dans eder gibi uçuyordum. Ama bu bir rüya değildi. Sevinçten kalbim çatlıyordu. Şimdi bile düşündüğümde, aynı hissere kapılırdım. Toplam 49 kez paraşütle uçtum, her birini hatırlıyorum. İlk atlamanın üzerinden yaklaşık 59 yıl geçti. Bu durumu her düşündüğümde vücudum ürperiyor, güzel hissere kapılıyorum".

Kaderde bir bükümle

Mariya bir kez daha paraşütle atlama yapsaydı 50'nci kez paraşütle atlamış olacak ve bu rekora sahip olan ilk Kırgız kadın paraşütçü unvanını elinde bulunduracaktı. Ancak kaderin Maria için başka planları varmış. Gökyüzüne ve dağlara talip olan Mariya bir gün kaçırılır. O zamanlarda, kaçırılan adamdan kızın başka birine gitmesi

İLK KIRGIZ KADIN PARAŞÜTÇÜ MARIYA MUSALİYEVA

veya bir yere gitme fırsatı yoktu, yani daha doğrusu başka seçimi yoktu. Bu tarz olumsuz gelişmeler nedeniyle kaç kızın hayali yıkılmıştı, kaç kızın hayatı tehlikeye atılmıştı, kaç kız yaşamını yitirmişti, kim bilir? Mariya da diğer kaçırılan kızlar gibi kadere boyun eğmek ve evlenmek zorunda kaldı. Hayatındaki bu değişimi Mariya anne: "Evlendikten sonra kocam paraşütle atlamamı kesinlikle yasakladı. Bu işi tehlikeli buldu ve bunun yerine doktorluk kariyerimi destekledi. İlk başta kızdım ama şimdi kaderimin böyle yazıldığı için pişman değilim." diyerek hüzünlü bir gülümsemeyle anlattı.

"Hayatımı insanları tedavi etmeye adadım"

Mariya anne Tıp Enstitüsü'nden mezun oldu ve uzun yıllar halka hizmet etti. O sadece Kırgızların ilk kadın paraşütçüsü değil, aynı zamanda 60 yıldır halkın sağlığına verdiği önem ne-

deniyle Kırgız Cumhuriyeti'nin onurlu bir doktorudur.

Doktor ve paraşütçü Mariya anne mesleğine olan sevgisini bu sözlerle ifade ediyor: "Mesleğinizi severek ve dürüst bir şekilde yaptığınızda işinizden keyif alırsınız. Muhtemelen bu yüzden olsa gerek, emekli olduktan sonra da çalıştım. Herkesin bir mesleğe yeteneği vardır, önemli olan onu bulmaktır."

Mariya Musalîyeva bu yıl 82 yaşına girdi. Mariya 4 erkek çocuk, 15 torun ve 19 torun çocuğuna sahip büyük bir ailenin annesidir. Genç yaşta olduğu gibi şimdi de çok aktif ve yeni şeyler öğrenmeye hevesli. Hatta sene başında geçirdiği büyük bir ameliyattan sonra inatla ayağa kalktı. Kuş gibi göklerde uçtuğu günlerini anlatan Mariya anne, ne olursa olsun insan hayallerinden ve hedeflerinden asla vazgeçmemeli diyerek hikayesini sonlandırdı.

24 Kasım Öğretmenler Gününe ithafen...

Cırgal Sıdıkova: "Her evde komuz seslerinin duyulmasını isterdim"

HABER: CİBEK MELİSOVA

"Savaşı gören babalar, gelecek neslin eğitilmesini umdular"

Tecrübeli öğretmen Sıdıkova görev yaptığı okulun tarihçesine ve alt yapısına ilişkin şu ifadeleri kullandı: "Bu köye ilk kez gelin olarak 32 yıl önce geldim. 1993 yılından beri bu köyün okulunda Kırgız dili ve edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Köy okulunu ilk gördüğümde çok mutlu olmuştum. Okulumuz 1989 yılında inşa edilmiş ve üç kattan oluşuyordu. Şimdi ise binada tüm derslere ait ders kitapları da bulunuyor. Kimya ve Fizik laboratuvarlarına da sahibiz. Sınıflarda gerekli birçok araç-gerece sahibiz. Askeri teftiş sınıfında daha fazla temsil silahlar, tabancalar, el bombalarına kadar vardı. Bu binadan önce çocuklar eski bir Uray okulunda eğitim alıyorlardı. Köyün ileri gelenleri ve yaşlıları, Sovyet hükümetine yeni bir okul inşa etmelerini isteyen bir mektup yazmışlar. Ancak cevap gelmeyince bir araya gelerek yıkılmak üzere olan mevcut okulu yıkmışlar. Bu olaydan sonra köy halkı kendi emeğiyle yeni bir okulun yapıldığını mutlulukla söylerler. Köyün ileri gelenlerinin emeğiyle yapılan okulun ardından, Platon'un, "Zor zamanlar güçlü insanları yaratır" sözü geliyor aklıma. "Güçlü insanlar iyi zamanlar yaratır. İyi zamanlar zayıf insanları oluşturur. Zayıf insanları ise zor zamanlar yaratır." diye bir cümlesini hatırlıyorum. Köyün ileri gelenleri ve yaşlıları savaşı, açlık ve zorluk yaşadıkları için gelecek neslin eğitilmesini sağlamak için çalıştılar."

Keşke, Devlet düzeyinde komuz öğretimi ele alınsa...

Bu yıl Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından okulların müdürleri değiştirildi. Yeni okul müdürleri rekabet temelinde görevlerine tevdi edildi. Sıdıkova da Bakanlık tarafından gerçekleştirilen okul müdürleri atamaları kapsamında girdiği sınav sonucunda çalıştığı okula müdür olarak atandı. Sıdıkova okul müdürlüğüne görevine başladıktan sonra gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin şunları söyledi: "Yeni bir süreç başladı ve genç öğretmenlere işe aldık. Ancak müzik öğretmeni temin etmekte güçlük çektiğimiz için emekli olan bir müzik öğretmenini

Gerçek bir öğretmen yaptığı işlerin tamamıyla hayatını insanları aydınlatmaya adanmış kişidir. Cırgal Sıdıkova da hayatını öğrencilerine adanmış biribirinden kıymetli asil öğretmenlerden biridir. Sıdıkova, 29 yıldır Talas ilinin Kara-Buura ilçesine bağlı Kara-Say köyündeki Momunkul Çaldanbayev ortaokulunda öğretmen olarak görev yapmakta olup bir süre önce yapılan yarışmanın sonucunda okul müdürü görevine layık görüldü. Sıdıkova, yaklaşık 900 öğrencisine okulun yeni müdürü ve öğretmeni olarak hitap ederek eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin düşüncelerini paylaştı.

ÖĞRETMEN CIRGAL SIDIKOVA

göreve davet ettik. Bu öğretmeni de ders programına bağlı olarak 3'üncü sınıftan 8'inci sınıfa kadar haftada bir saat müzik dersi veriyor. Birçok okulun müzik derslerine pek önem vermediğini fark ettim. Bahse konu birçok okulda öğrencilere sadece teorik olarak şarkı yazmak ve ezber yaptırmaya yönelik yöntemler kullanılıyor. "Kültür bir milletin yüzüdür" diyoruz. Ancak müzik gibi kültürel element taşlarından biri olan bu tarz dersleri göz ardı ediyoruz. Dost ve komşu ülke Kazakistan'da ulusal çalgı enstrümanı olan Dombra'nın eğitiminin verildiği özel bir ders eğitim müfredatına dahil edildi. Öğrencilere küçük yaşlardan itibaren Dombra çalmaları öğretiliyor. Böyle bir girişimi ulusal değerleri onurlandırmak ve vatanseverlik duygusunu uyandırmak için devlet düzeyinde bir çaba olarak ifade etmek mümkün. Dileğim, ülkemizdeki her Kırgız çocuğunun devlet düzeyindeki teşvikler neticesinde komuz çalmayı öğrenmesidir. Öğrenciler 9 - 15 yaş arasındaki vaktinde milli sazları vakit kaybetmeden öğrenebilirler. Her Kırgız komuz çalma becerisine sahip olursa bu tüm millet için gurur duyulacak şey değil mi?"

"Köy okullarındaki öğretmenlerin hayatı daha zor"

Genel olarak kırsal bölgede sadece müzik derslerinde değil, fizik ve kimya gibi temel alanlarda da kadro eksikliği yaşanıyor. Kırsal bölgedeki zorlu yaşam koşulları, maaşların düşük olması ve öğretmenlik mesleğine gereken saygının gösterilmemesi gibi kendine göre engelleri olduğunu söylebilir. Okullarda erkek öğretmenlerin sayınsındaki azlık da bir başka öne çıkan durum. Örneğin, öğretmenlerin yüzde 80-85'i kadınlardan oluşuyor. Erkek, aileye bakan otorite olduğu ve ailenin ihtiyaçlarını gidermekle yükümlü olduğu için, erkekler daha yüksek maaşa sahip başka işlerde çalışmayı tercih ediyorlar. Ayrıca kırsalda öğretmenlerin hayatı çok daha zor. Bu zorlukların bir kısmı; okuldan çıktıktan sonra ev işleri, çocuk yetiştirme, ilkbahar ve sonbaharda tarlada çalışma ve benzeridir. Ayrıca Kırgızların geleneğinde önemli bir yere sahip olan düğün töreni vardır. Tüm bunları göz önünde bulundurarak yılın başında çalışan öğretmenlerin, okulu bir özveri ve adanmışlık yuvası olarak kalmasında büyük katkısı vardır.

"Gelişmiş bir ülke inşa etmek için eğitilmiş gençlere ihtiyacımız var"

Sıdıkova Sovyetler Birliği dönemindeki öğrencilik ile günümüz koşullarındaki öğrenciliği şu sözlerle kıyasladı: "Öğretmenlik mesleğinin basit ve aynı zamanda büyük bir meslek olduğu söylenir. Öğretmen için sığ insan tabiri de kullanılıyor. Evet. Aslında çocuklarla çalışmak çok fazla detay, özen ve farkındalık gerektiriyor. Gerçek bir öğretmen sözleriyle, tavırlarıyla, davranışlarıyla, giyimleriyle, öğrencilerine örnek olmalıdır. Ama ne yazık ki, beş parmak eşit değil. Mesleğini seven insanlar her zaman öğretmen olarak karşımıza çıkmabiliyor. Bu da çocuğun terbiyesini ve eğitim düzeyini etkiliyor. Diğer bir sorun da, ebeveynlerin öğretmeni suçladığı birçok durum olmasıdır. Sovyet dönemini görmüş olan kuşağın bakış açısına göre "eski öğrenciler" ile "şimdiki öğrenciler" diye bir karşılaştırma var. Şimdiki öğrencilerin eğitime ilgilenmemesinden öğretmenin sorumlu olduğunu düşünürler. Herkes daha derin düşünerek, "Çocuğum neden böyle? Günümüz çocuklarının çocuklukları neden bizim gibi değil?" şeklindeki soruları kendilerine sorarak analiz etmesinde yarar vardır. Sovyetler Birliği döneminde televizyonda sadece özel eğitim programları yayınlanırken, artık medyanın gelişmesiyle herkes tüm bilgiye ulaşabiliyor. Çocuklar ister televizyon programlarında, ister sosyal medya aracılığıyla şiddetli yücelten unsurları, şov dünyasının ve iş insanlarının yaşamlarını ve yabancı bir ülkedeki en iyi yaşamı propaganda eden gösterileri görüyorlar. Bütün bunlar büyüyen nesli etkiliyor. İleri teknoloji çağında yaşıyoruz, hepimiz elinde bir telefon var. Çocuklara sahip oldukları fırsatları doğru yönde nasıl kullanacakları da öğretilmeli."

Sıdıkova konuşmasının son bölümünde okul, aile ve devlet iş birliği ile müreffeh bir ülkenin kurulacağını şu sözleriyle ifade etti: "Okul, eğitimin alınırsa, ileride toplumda öyle olacaktır. Benim dileğim Kırgız halkının gelişmiş ülkelerden biri olması. Ancak gelişmiş bir ülke inşa etmek için eğitilmiş gençlere ihtiyacımız var. Onun için ebeveynler, öğretmenler ve her şeyden önce devlet destek olmalı ve birlikte çalışmalıdır."

Günümüz koşullarına göre uzmanları hazırlayan Meslek Yüksekokulu

Her gün okula gelirken önünde 'Meslek Yüksekokulu' yazısı bulunan binanın yanından geçiyorum. Üniversitenin ana kapısından girdiğimizde hepimizin karşılaştığı ilk yer burasıdır. Ancak bu binayı hep gördüğümde 'Okulun içerisi nasıl? Burada öğrenciler neleri öğreniyor? Buradaki hayatın canlılığı nasıldır' gibi birçok soru aklımdan geçirdi. Bu kez 'Manas Gazetesi'nden Meslek Yüksekokulu hakkında haber hazırlamak için ben görevlendirildim. Hep dışarıdan görüp ilgimi çeken Meslek Yüksekokulu ile sadece ben değil, okurlarımızı da tanıştırmaya fırsatı bulunduğuna sevinerek büyük bir hevesle yola çıktım. Geldiğimde beni Meslek Yüksekokulu'nun Müdürü Yrd. Doç. Mahmut Vural karşıladı. Bu haberde sizi günümüzde işgücü piyasasında yüksek talep gören alanlarda genç uzmanları yetiştiren okulun eğitim-öğretim süreci ile tanıştırmak istiyorum.

Tarihinden...

2006 yılında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokulu'nu kurma kararı alındı. Karara göre öğrencilere 'Büro Yönetimi', 'Muhasebe', 'Otomotiv', 'Elektronik' ve 'İnşaat' programları kapsamında 2 yıllık eğitim planı hazırlandı. 2007 yılında kapılarını açan okul o zamanlar kendi binası olmadığından dolayı İletişim Fakültesi'nin 1'inci katında sadece 3 sınıf ve 2 çalışma odası ile çalışmalarına başladı. İki yıl sonra yüksekokul önceki basım evi bina-

sına taşındı. 2010 yılında ise 'Büro Yönetimi', 'Muhasebe' ve 'İnşaat' programlarından toplamda 32 öğrenci mezun oldu. Bir sonraki yıl günümüz koşullarını göz önünde bulundurarak 'Çocuk Gelişimi', 'Pazarlama', 'Basım ve Baskı Teknolojileri', 'Turizm ve Otel İşletmeciliği' gibi yeni programlar açıldı. En son gerçekleşen yenilik olarak 2017 yılından itibaren Meslek Yüksekokulu 'Bilgisayar Programcılığı', 'Metal ve Kaynak Teknolojisi', 'Mobilya ve Dekorasyon' programlarına öğrenci kabulüne başladı. Mü-

dür Yrd. Doç. Dr. Vural'ın ifadesine göre, Meslek Yüksekokulu uluslararası statüye sahip olduğundan dolayı Kırgızistan'daki başka Meslek Yüksekokul'larından farklıdır. Türkiye'de Meslek Yüksekokul'ları öğrenciyi 2 yılda meslek sahibi yaparak mezun eden yüksek eğitim kurumu olarak faaliyetlerini yürüten Kırgızistan'da 'teknikokul' ve 'kolej' terimlerinin kombinasyonundan bambaşka bir kavram ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, Meslek Yüksekokul'larının da 9'uncu sınıftan itibaren öğrencilere kolej gibi

eğitim vermesi durumu anlamayı zorlaştırıyor. Bütün bu girişimler neticesinde bir zamanlarda basım evi olarak hizmet veren bina büyük bir eğitim kurumuna dönüştü. Bugün 16 yıllık tarihi geride bırakarak kendi çabası ve öğrencilerinin destekleriyle şu andaki mevcut başarılarıyla adından söz ettiren bir seviyeye ulaştı.

Günümüz eğilimi: Diploma sahibi olmak değil, hünerli olmak daha fazla önem arz ediyor

2022-2023 eğitim-öğretim yılından itibaren aday öğrencileri Kırgızistan'ın Cumhuriyet Sınavı'nın eşik puanı (110 puan) ile kabul etmeye başladıklarını (önceden "Manas" Üniversitesinin giriş sınavıyla öğrenci alınırdı) belirten Müdür Yrd. Doç. Dr. Vural Meslek Yüksekokulu'nun günümüzdeki önemi ile ilgili şu ifadeleri kullandı:

-Günümüzde üniversitelerde 4 yıl eğitim gören mezunların sayısında artış görülüyor. Fakat bugün dünyamız girişimcilik potansiyeli mevcut, pratik olarak tecrübeli, teknolojileri kullanabilme yeteneği ile birlikte işçi ve mühendis arasında köprü olabilecek personellere ihtiyacı var. Bununla birlikte bir başka istisnai durum ise eleman arayan şirketler oturmuş işçilere değil, alan çalışması yapabilen, işten çekinmeyen kendi alanının uzmanlarına önem veriyor. Bu tarz kriterler nedeniyle Türkiye'deki Meslek Yüksekokullarının sayısı 802'ye ulaştı. Kırgızistan'da ise 153 kolejin olduğu biliniyor. Demek istediğim, gelişmekte olan ülkelerde ilk olarak mezunun diplomasında ne yazdığına değil, onun ne yapabileceğine önem veriliyor. Bu yüzden de biz iş yaşamının kabiliyetinde olan, üretim sürecine tam donanımlı uzmanları hazırlamayı amaçlıyoruz.

Teoriden pratiğe ilgi çekici dersler

Pratikte 'Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı' programının öğrencileri 10 parmak klaye kullanmayı ve senaryo üzerinde gerçek toplantı salonunda toplantıyı yönetmeyi öğreniyor. Üniversitemizde ve büyük şirketlerde çalışmakla birlikte haftada bir gün tüm ofis işlerini planlama, iş yazışmaları ve raporları hazırlama gibi görevleri yerine getiriyor. Onun dışında işletmede kullanılacak ofis teknolojileri ile de çalışıyorlar. Gelecekte inşaatları alanında istihdam edilecek öğrenciler bilgisayarda duvar inşa edip bu duvarı boyama, masrafları hesaplama ve proje çizme gibi işlerin dışında teknolojik aletlerin yardımıyla alanı ölçebiliyorlar.

Kısacası inşaat sürecinin tüm aşamalarını öğreniyorlar. Teknisyen öğrenciler eğitim ekipmanları ile arabayı tamir ediyorlar. 'Mobilya ve Dekorasyon' programında eğitim alan öğrenciler ise üniversiteye gerekli mobilyaları tasarlayarak kullanıma hazırlıyorlar. Beş farklı kaynak teknolojisini kullanan kaynakçılar malzemeler ile atölyede tanışıyorlar ve günümüzde inşaat sektöründe kullanabilmesinde çok talep gören "Mig Mag" kaynak makinesini kullanmayı öğrenmeye çalışıyorlar.

Çağın talebi: Modern teknik kapasite

"Gençler iş ekipmanları ve modern teknolojiyi mevcut atölyelerde çalışarak deneyimini arttırıyorlar. Bunun için meslek yüksekokulları gerekli imkanları sağlamak zorundalar," diyor Müdür Yrd. Doç. Dr. Vural sözünü şu cümlelerle sürdürdü:

-Şu anda 'Otomotiv' ve 'İnşaat' programlarının dersleri için 1 laboratuvar ve 3 üretim tesisimiz mevcuttur. Kaynaklarımız ise TİKA tarafından sunulan modern teknolojileri olan yeni atölyelerde çalışıyor. Bunların yanı sıra sunta kullanımı ve bilgisayar üretimi yapmak için uygun olan üç sınıfımız daha var. 'Turizm ve Otel İşletmeciliği' programındaki öğrencilerimiz Turizm Fakültemizin pratik otel ve mutfaklarında pratik derslerini gerçekleştiriyor. Geleceğin ofis yöneticileri için ise 'Modern ofis' odamız mevcut.

"Mezunlarımız işsiz kalmayacaktır"

Hali hazırda Meslek Yüksekokulu'nda 2 doçent, 2 yardımcı doçent, 3 öğretim görevlisi doktor ve 6 öğretim görevlisi akademisyen eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütmesinde yer alıyor. Meslek Yüksekokulunun akademisyenleri Manas Üniversitesi'nin ilgili bölümlerinden ve Türkiye'nin önde gelen üniversitelerinden gelen kendi alanında uzman öğretim elamanlarıdır.

Müdür Yrd. Doç. Dr. Vural meslek yüksekokulu mezunlarının kendilerini sektörde gördüklerinde yaşadığı mutluluğu şu sözlerle anlattı: "Öğrencilerimizin çoğunun banka, inşaat, otel, süpermarket gibi sektörlerdeki büyük şirketlerde karışımıza çıkması bizi çok mutlu ediyor.". Müdür Yrd. Doç. Dr. Vural'ın ifadelerine göre, 2021 yılında yapılan araştırmalar neticesinde Meslek Yüksekokulu mezunlarının yüzde 82'sinin özel sektörde, yüzde 11'inin kamuda çalıştığı ve yüzde 7'sinin ise kendi işini kurdukları ortaya çıkıyor.

Çalışan mezunların yüzde 61'inin kendi alanında, yüzde 39'unun ise diğer alanlarda çalıştığı biliniyor.

"Önümüzdeki hedefimiz yeni bölümlerin açılması"

Müdür Yrd. Doç. Dr. Vural konuşmasının sonunda Meslek Yüksekokulu'nun gelecekteki planları ile ilgili şunları söyledi:

-Günümüz piyasa koşullarında meslek yüksekokullarına olan ilgi azalmayacak aksine giderek ar-

tacaktır. O yüzden Meslek Yüksekokulu'muzda işgücü piyasasında talep gören ve gençlerin iş bulabilmesine yönelik yeni programları açmayı hedefliyoruz. Bu nedenle yakın gelecekte gelişmiş teknoloji ve altyapıya sahip 'Tekstil Teknolojisi', 'Taki Tasarımı', ve 'Bilgi Güvenliği' vb. gibi programları açarak Kırgızistan'a faydalı uzmanları hazırlamak istiyoruz. Çünkü ülkenin şimdi ve ileride de nitelikli personellere ihtiyaç duyacağı kesindir.

MYO MÜDÜRÜ YRD. DOÇ. DR. MAHMUT VURAL ÖĞRENCİLERLE

HAZIRLAYAN VE ÇEVİREN: ERLAN BEKTEN UULU

Gazetemizin bu sayısında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ)'nün Güzel Sanatlar Fakültesi'nden bahsetmek amacıyla sanat ve yetenek yuvası olan ihtişamlı bir binaya misafir olduk. Kapıdan içeri girer girmez duvardaki güzel tablolar bizi karşıladı. Boyanın kokusu geliyordu bir yandan. O kokunun geldiği tarafa gittik, bir sınıfa, çeşitli boyalarla resim bölümü öğrencileri zevkle resim yapıyorlardı. Daha sonra tiyatro bölümü öğrencilerinin dersini izlemeye devam ettik. Bilgisayarların dizildiği bir sınıfta ise grafik bölümünün öğrencileri çalışıyorlardı. Sessiz bir ortamda bu gençler fikirlerini bilgisayara döküyorlardı. En üst kata çıkar çıkmaz müzik bölümünün öğrencilerinin piyano eşliğinde şarkı söylediğine tanıklık ettik. Bu harika dünyadaki yaşam kesinlikle sizin de ilginizi çekeceğini umuyoruz. O zaman sevgili okuyucularımız, Güzel Sanatlar Fakültesi ile ilgili hikayemize başlıyoruz.

Fakülte tarihinden kesit...

Güzel Sanatlar Fakültesi 2009-2010 eğitim-öğretim yılında açıldı. Fakülte açıldığı günden itibaren genç sanatçıların ilgisini çekmekle beraber, onları eğiterek yani öğrencilere tecrübe kazandırarak uzman birer sanatkar olarak "Manas" yuvasından uğurluyor. Grafik, resim, tiyatro sanatı (sahne sanatları) ve müzik sanatı olmak üzere dört bölümü bulunan fakültenin dekanlığını Toktogul devlet ödüllü ve 3'üncü derece "Manas" nişanı sahibi Kırgız Halk Sanatçısı Doçent Anarbek İbraev sürdürüyor.

Dekan Doç. İbraev Fakülte'deki eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili: "Fakültemizde okumak ve çalışmak için tüm koşullar sağlanmıştır. Mesela, Müzik bölümü öğrencileri için "Türk Dünyası" adlı bir orkestramız, bir konser salonumuz ve bir de pop grubumuz var. Aynı zamanda öğrencilerin piyano, gitar, bağlama, komuz ve başka pek çok enstrümana hakim olup öğrenmeleri için fırsatlar oluşturulmuştur. Resim bölümünün öğrencileri için de "Kurmancan datka" adlı galerimiz bulunuyor. Orada sü-

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ DEKAN VEKİLİ DOÇ. ANARBEK İBRAEV FAKÜLTE ÖĞRENCİLERİYLE BİRLİKTE

Genç yeteneklerin yuvası: KTMÜ Güzel Sanatlar Fakültesi

HABER: ALTINAY NURDİNOVA / FOTO: MEDIAMANAS / ÇEVİREN: MEHRAFUZ NABIEVA

rekli sanat sergileri düzenleniyor. Genellikle bu sergide Kırgızistan ve Türkiye'deki ünlü sanatçıların eserleri yer alıyor. Tiyatro bölümünün öğrencileri ise her derste bir oyun gösteriyorlar. Tiyatro bölümündeki gençlerimiz 3'üncü sınıftan itibaren kendi alanlarında çalışmaya başlıyorlar. Grafik bölümü öğrencileri için de tüm koşullar oluşturulmuş durumda. Onlar özel laboratuvarlarda grafik tasarım yapmayı öğreniyorlar." dedi.

"Genç yetenekleri seçerek onları değerlendiriyoruz"

Dekan Doç. İbraev, fakülteye başvuranlar arasından sanatsal yeteneği olanların tercih edildiğini ve fakültenin profesyonel sanatçıları yetiştirdiğini söylüyor.

Fakülte'deki bölümlerin her birine yılda yaklaşık 25 öğrenci alımı yapıldığını belirten Dekan İbraev, "Yaratıcı yeteneğe sahip gençlerin fakültemize kabul edilmeleri için üniversite giriş sınavında (Kırgız Cumhuriyeti vatandaşları öğrenci adayları için yapılan genel sınavdan) en az 100 puan almaları gerekmektedir. 100 puanı geçenler seçtiği bölümlere yerleşebil-

mek için ikinci bir eleme sınavı olan yetenek sınavına giriyorlar. Böylelikle öğrenciler, fakültemize dikkatli bir şekilde kabul ediliyor." şeklinde konuştu.

Öğrenci alımında sıkı değerlendirme yapıldığına atıfta bulunan Dekan Doç. İbraev, fakültenin 4 yıllık eğitimin ardından yetenekli ve profesyonel sanatçıları yetiştirdiğini aktardı. Dekan İbraev bölümlerdeki tercih kriterlerine ilişkin, "Örneğin, resim bölümündeki öğrencilerimiz bir resim çizerler, sonra onların emeği komisyon tarafından incelenir ve en iyileri seçilir. Tiyatro ve müzik bölümlerinde de aynı seçim kriterleri var. Bir şeyi belirtmek lazım, aramıza daha önce tiyatro, müzik veya resim çizmeyi denememiş, eline ilk kez kalem almış yetenekli gençlerimiz gelebilirler. Bir de şarkı söylemek ya da oyuncu olmak istediğini söyleyenler de oluyor. Burada en önemli şey bir gencin sanatçı olma isteğinin yanı sıra onun bu yeteneğe sahip olması da gerekiyor. Bu yüzden öğrencilerimizin özelliklerini ve yeteneklerini dikkatle değerlendirerek kabul ediyoruz." ifadelerini kullandı.

"Gençler profesyonellerin ellerinde"

Fakülte'de eğitim alan gençlerin tanınmış halk sanatçıları ve yetenekli uzmanlar tarafından yetiştirildiğini söyleyen Dekan Doç. İbraev: "Güzel Sanatlar Fakültesi'nin eğitim kadrosu Kırgızistan'ın ünlü halk sanatçıları ve tanınmış ressamların liderliğinde profesyonel akademisyenlerden oluşmaktadır. Onlar olmadan en iyi ve uzman sanatçıları hazırlamak imkansızdır. Örneğin, halk sanatçılarından orkestramızın lideri İnsbek Cumakunov, Karagül Amanturoviç Tilençiev ise fakültemizde koro dersleri veriyor. Kalyça Seydaliyeva, Cumagül Cumaliyeva ünlü halk sanatçıları, Canış Kulmambetov bir halk yazarı, sanat bilimci adayı ve şuanda fakültemizdeki tek tiyatro eleştirmeni olarak görev ifa ediyor. Onlar dışında Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Kırgızistan'ın tanıdığı deneyimli yönetmenler ve sektörden uzmanlar da görev yapmaktadır." dedi.

Teoriden pratiğe...

Fakülte genellikle öğrenme süreçlerinde uygulamaya odaklanmakta

ve öğrenci deneyimini geliştirmek için çeşitli taraflarla işbirliği yapıyor. Dekan Doçent İbraev bu konuyla ilgili: "Güzel Sanatlar Fakültesi'nin çalışmaları daha fazla pratik gerektiriyor. Bu nedenle öğrencilerimiz başka kurumlara giderek deneyim kazanıyorlar. Tiyatro, opera, bale, filarmoni, orta ve yüksek müzik öğretim kurumlarının kapıları sektör pratiğine gitmek isteyen öğrencilere her zaman açıktır. Mesela, az önce belirttiğimiz Filarmoni bünyesinde Karamoldo Orozov'un adını taşıyan bir halk çalgıları orkestrası, Ç. İsbabev'in adını taşıyan "Kambarkarı" adlı etnografik ve folklor topluluğu, bir de "Ak Maral" dans topluluğu bulunmaktadır. Amacımız, bir eğitim veya kültür kurumunu tanımak ya da ziyaret etmek değil, daha doğrusu buradaki en önemli maksadımız bir ayda çalışıp öğrendiklerimizi onlara göstermek, fikir alışverişinde bulunmak ve kendimizi sınamak. Şunu da eklemek istiyorum, ayrıca biz Gapar Aytiev Sanat Müzesi ile de yakın ilişki içerisindeyiz. Çalışmalarımızı orada gösteriyor ve çeşitli sanat sergilerine katılıyoruz." ifadelerini kullandı.

"Mezunlarımız ve bitirme tezi çalışmalarının avantajları"

Güzel Sanatlar Fakültesi'nin mezunları işgücü piyasasında yüksek talep görüyorlar. Dekan Doç. İbraev, mezunların kendi alanlarında çalışabilmelerinin yanı sıra bitirme tezi çalışmalarının topluma faydalarını olduğunu gururla ifade etti ve şu ifadeleri ekledi: "Bizim mezunlarımız hiçbir zaman işsiz kalmadı. Mezun olduktan sonra Birleşik Arap Emirlikleri, Türkiye, Rusya, Kazakistan ve Özbekistan başta olmak üzere çeşitli ülkelere giderek çalışma hayatını oralarda sürdüren gençlerimiz de var. Ayrıca tiyatro bölümünden mezun olanlar Kırgızistan'daki tiyatrolarda çalışmakta ve başrollerde oynamaktadırlar. Aynı zamanda filmlerde de oynayan gençlerimiz var. Müzik alanında ise öğrencilerimiz ve mezunlarımız çeşitli yarışmalara katılarak pek çok ödülleri kazanmaktadır."

Fakülte Dekanı Doç. İbraev öğrencilerin bitirme tezi çalışmalarını ne şekilde yaptıklarına ilişkin şu cümleleri kullandı: "Bitirme tezi çalışmalarında bahsedecek olursak öğrencilerimiz genellikle tiyatro ortamındaki sorunları ve çözüm yollarını analiz eden bilimsel çalışmalar yapıyorlar. Resim bölümünde okuyan öğrencilerimizin hem 2 yıl boyunca büyük bir tuval üzerinde resim çiziyor hem de bitirme tezi çalışmalarında yer alan teorik kısımları da yazıyorlar. Yapılan bitirme tezi çalışmalarını hakkında biraz bahsetmek istiyorum: "Her alanın kendi sorunları olduğunu belirtmiş, onların bir tanesi de okullarda öğretmen eksikliğinden dolayı bir beden eğitimi öğretmenin müzik eğitimi

masında 'Anaokulu ve okul çağındaki ergenlerin eğitiminde müziğin yeri' konulu bir çalışma yapılmıştı. Bu çok önemli ve güncel konulardan biri. Öğrencilerimiz diploma çalışmalarını sadece yazmakla kalmıyorlar, aynı zamanda anaokulunda her grup için hangi şarkılar, hangi etkinlikler yapılmalı, okul çağına geldiklerinde hangi etkinliklerin olması gerektiği öneriliyor? gibi soruların cevaplarını bulmaya çalışıyor ve bunların uygulanması için çaba gösteriyorlar. Biliyorsunuz, müziğin çocukların karakter gelişiminde büyük etkisi var. Mesela, anaokulu çağında müzik derslerinde iyi bir eğitim alan bir çocuk okula gittiğinde korkmayan ve kendi fikrini açık bir şekilde beyan edebilen bir birey olarak büyüyecektir. Bir de şu var; belirli koşullar nedeniyle anaokuluna gidemeyen çocuklar, çoğu zaman çekingen ve utangaç hale gelirler. Bu tarz saptanmış bilgileri biz bitirme tezi çalışmalarında yapılan araştırmaların sonuçlarından elde ediyoruz. Yukarıda da belirttiğim gibi öğrenci, diploma çalışmasını sadece yazmamalı aynı zamanda gidip ortamı kendi gözleriyle görmeli, katılım göstermeli ve soruna yakından bakmalıdır. Müzik alanında pek çok sorunun olduğunu belirtmiş, onların bir tanesi de okullarda öğretmen eksikliğinden dolayı bir beden eğitimi öğretmenin müzik eğitimi

madan müzik öğretmesidir. Bu gibi durumları ben de görüyorum. Bu böyle yürümez. Çünkü bir öğretmenin hangi eserlerin hangi yaşta ve sınıfta öğretilmesi gerektiğini bilmesi çok önemli. Mesela, bir öğretmen çalıştığı yerde korolar, ses ve başka toplulukları oluşturarak öğrencilerin ilgisini çekerek onlara birçok şey öğretebilir. Ben kendim müzik eğitiminin en büyük dalı olduğunu inanıyorum. Mezunlarımdan biri: 'Okulda çalışırken ilk başta çocukları bir araya getirmekte zorlanıyordum. Sonra öğrencilere şarkı sözlerini ve müziği vererek şarkı söyletmeye çalıştım ve böylelikle çocuklar art arda şarkı söylemeye başladılar.' Şimdi ise müzik gruplarına katılmak isteyenlerin sayısı çok fazla. Çok şükür maşım da eski ve nazaran daha iyi durumda.' demişti. Mezunlarımızın bu tür başarılarını duymak bizleri mutlu ediyor ve gururlandırıyor."

"Öğrencilerimiz, sanatı halka arz ediyor"

KTMÜ'nün etkinliklerini Güzel Sanatlar Fakültesi olmadan düşünmek mümkün değil. Her önemli etkinlikte bu fakültenin öğrencileri kendi becerilerini izleyenlerin beğenisine sunuyor. Eklememiz gereken şey, fakülte çalışmalarının sonuçları sadece üniversitenin öğretim elemanları ve öğrencileri tarafından değil, aynı

zamanda üniversite dışı genel kamuoyu tarafından da eleştiriye açık olmalıdır. Bu konuya ilişkin Dekan Doç. İbraev şunları söyledi: "Fakülte takviminde her daim akademik yılın başından Haziran-Temmuz ayına kadar olan tüm çalışma planları yer alır. Akademik takvimde etkinliğin saati, ayı ve tarihi işaretlenir ve yıl içindeki tüm faaliyetlerimiz bu programa dahil edilir. Bir de üniversite etkinliklerinin yanı sıra kendi tematik konserlerimiz de mevcut. Her yıl huzurevine ya da yetimhanelere gidip orada bulunan insanlara pozitif enerji ve moral vermeye çalışıyoruz. Ayrıca yakın zamanda bölgelere gidilerek konser verilmesi ve gösterilerin düzenlenmesi konusunda Üniversitemizin Rektörlüğü ile mutabakata vardık. Batken'den başlayarak tüm bölgelerin gezilmesi planlanıyor. Kışın gelmesi ve havaların soğuması nedeniyle bu işleri şimdilik biraz erteliyoruz. Bahar gelir gelmez okul yılının sonuna kadar tüm bölgeleri ziyaret edeceğimizi düşünüyoruz. Bununla üniversitemizi, kendi fakültemizi tanıtmış ve sanatımızı insanlara sunmuş olacağız. Şunu da söylemek istiyorum, yakında KTRK ile birlikte büyük bir konser vereceğiz. Aynı zamanda Filarmoni'de de geniş çaplı bir konserimiz olacak. Ne demişler 'halk terazidir, halk eleştirmendir' bu yüzden halkımız mezunlarımızın yeteneğine şahitlik etmeli ve takdir etmeli diye düşünüyorum. Orada bölümümüzün fotoğraf sergisini düzenlemek ve iki saatlik bir konser verme planlarımız bulunuyor."

"Yetenek ve insanlık her zaman bir arada olmalıdır"

Tüm hayatını sanata adayan Fakülte Dekanı Doç. İbraev, bir sanatçının eğitimli olduğu kadar insanlığı da unutmaması gerektiğini söylüyor ve şu ifadelerle konuşmasını sonlandırıyor: "Öğrencilerimize şarkı söylemenin, dans etmenin, resim yapmanın, tiyatro ve sinemada oyunculuk yapmanın yanı sıra nerede olurlarsa olsunlar her zaman terbiyeli davranmalarını hatırlatıyorum. Öğrencilerimiz yetenekli olmaları dışında insanlığını koruyabilen mükemmel bireyler olmalıdırlar. Yetenekli olduğu halde insancıl değilse, yetenekliyi insanlarla sert bir şekilde konuşuyorsa, yetenekliyi yanlış şeyler yapıyorsa, işte o zaman ne kadar popüler olursa olsun, o sanatçı insanların gözündeki saygısını ve onurunu kaybeder. Oluşturdukları her başarı için onları övmeliyiz ama aynı zamanda disiplin ve terbiye de çok önemlidir".

Başarıları ve keyifli atmosferiyle öne çıkan Güzel Sanatlar Fakültesi'nin, bundan sonraki asil hedeflerinin gerçekleşmesini ve aynı zamanda öğrencilerinin yeni zirvelere yelken açmasını dileyerek röportajımıza son veriyoruz.

İLEF öğrencileri Kırgızistan'ın en iyi 100 öğrencisi arasında

HABER: ADİNA MATİŞOVA / FOTO: MEDIAMANAS

Geleneksel olarak her yıl Kırgızistan Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Politikası Bakanlığı'nın himayelerinde düzenlenen 'Kırgızistan'ın en iyi 100 öğrencisi-2022' yarışmasında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi (İLEF) öğrencileri ödüle layık görüldü.

Kırgızistan'ın en iyi öğrencilerini belirlemek amacıyla başkent Bişkek'te Kırgız Cumhuriyeti Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Politikası Bakanlığı'nın himayelerinde "Keremet Holding" tarafından "Kırgızistan'ın En iyi 100 öğrencisi" yarışması düzenlendi. Yarışmaya anılan tarihler arasında öğrenciler tarafından gerekli belgeler gönderildi.

Yarışmada eğitim, sanat ve spor alanında başarılı olan çeşitli kuruluşların yetenekli öğrencileri, başkanları ve birçok aktivist ödül almak için yarıştı.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Erdoğan Akman ve Araştırma görevlisi Zeki Okyay'ın rehberliğinde yarışmaya katılan Gazetecilik bölümü 1'inci sınıf öğrencileri

Adina Matışova, Pazilet Altınbek Kızı ve Ayzada Urmatbek Kızı en iyi öğrenci ödülünü kazandı.

Yarışmada dereceye giren çalışmalar "Kırgızistan'ın en iyi 100 öğrencisi" isimli kitabın ikinci sayısında yayınlandı. 9 Kasım 2022'de düzenlenen ödül töreninde kazanan öğrencilere kitabın bir nüshası, özel olarak üretilmiş "En iyi öğrenci" rozeti ve birincilik, ikincilik, üçüncülük başarı sertifikaları takdim edildi.

Söz konusu yarışmada KTMÜ'den toplamda 9 öğrenci dereceye girerek ödüllerini aldı. 2021 yılında düzenlenen yarışmada ise en iyi öğrenci ödülünü KTMÜ öğrencileri Tölögön Sabırbekov ve Eldiyar Asılbekov almıştı.

Bakanlıkla spor alanında iş birlikleri arttırılıyor

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nde Üniversite ile Kırgız Cumhuriyeti Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Politikaları Bakanlığı Beden Eğitimi ve Spor Dairesi Başkanlığı arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi amacıyla program düzenlendi.

Spor Bilimleri Fakültesi'nde 9 Kasım 2022'de düzenlenen programda konuşan Dekan Vekili Prof. Dr. Kanat Canuzakov, Fakültenin etkinliklerini tanıttıktan sonra, Manas Üniversitesi'nin Kırgızistan'ın spordaki gelişimine de katkı sunduğunu söyledi.

Beden Eğitimi ve Spor Dairesi Başkan Vekili Samat Toktonaliyev de Manas Üniversitesi'nin nitelikli akademik kadrosunun ve gelişmiş fiziki altyapısının genç sporcuların yetiştirilmesi için çok önem arz ettiğini belirtti ve Üniversite ile iş birliklerine çok değer verdiklerini vurguladı. Toktonaliyev, konuşmasının ardından öğrencilerin sorularını da yanıtladı.

Spor Bilimleri Fakültesinde Ant İçme ve Ödül Töreni

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde ant içme ve ödül takdim töreni düzenlendi.

Ant içme töreni birinci sınıf öğrencilerine yönelik yapıldı. 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı'nda üstün başarı gösteren öğrenciler ise törenle ödüllerini aldı.

Törene Rektör Prof. Dr. Alpaslan Ceylan, Olimpiyat ve Dünya Şampiyonu Halterci Kanıbek Osmonaliyev ile Kırgız Cumhuriyeti Kültürüne Üstün Hizmet Ödülü sahibi Yazar, Gazeteci, Spor Yorumcusu Kabil Makeşov da katıldı.

TOP 250

2023

Manas, Asya'daki En İyi 281 Üniversite arasında

HABER: ADİNA MATİŞOVA / FOTO: MEDIAMANAS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, QS (Quacquarelli Symonds) sıralamasında Asya'daki en iyi 760 üniversite arasında 281'inci sırada yer aldı.

Bu yıl QS'in dünya listesinde 801'inci sırada yer alan Manas Üniversitesi, Orta Asya'daki üniversiteler arasında ise 13'üncü oldu.

Asya'daki 23 ülkeden üniversitenin girebildiği sıralamada Kazakistan'dan 32, Özbekistan'dan 8, Kırgızistan'dan 2, Tacikistan'dan ise 1 üniversite bulunuyor. İlk 10 sırada ise Çin, Singapur, Güney Kore ve Malezya üniversiteleri yer alıyor.

QS sıralaması; üniversitenin akademik itibar endeksi, işverenler arasındaki itibar endeksi, "akademisyenlerinin öğrenci sayısına olan oranı, bilimsel yayınlarının atıf indeksinin akademisyenlerinin sayısına olan oranı gibi 11 değişken dikkate alınarak hazırlanıyor.

University	Country	Region	World	Name / Country	University	Subject	Total	H INDEX	10 INDEX	CITATION				
							Total	Last 5 years/Total	Total	Last 5 years/Total				
1	6421	58097	Kırgızistan	Kırgız Türkmenistan Manas Üniversitesi	Education / Education	51	41	0.804	111	101	0.910	8008	4961	0.622
2	14782	119107	All Aslan	Kırgız Türkmenistan Manas Üniversitesi	Natural Sciences / Biological Science	38	24	0.652	120	64	0.533	6199	2528	0.412

Manaslı Akademisyenler "AD Scientific Index" Listesinde En Ön Sırada

HABER: MEDIAMANAS / FOTO: MEDIAMANAS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi akademisyenleri, bilimsel çalışmalarına en çok atıf alan akademisyenlerin listesinde "AD Scientific Index" in Kırgızistan listesinde en ön sırada yer aldı.

2023 yılı listesinde Edebiyat Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kürşad Yılmaz birinci, Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Aslan da ikinci sırada yer aldı.

Ayrıca Veteriner Fakültesi Dekan Vekili Prof. Dr. İsmail Şen listede beşinci sırada, Rektör Vekili Prof. Dr. Asılbek Kulmırzayev de altıncı sırada bulunuyor. AD Scientific Index, bilim insanlarının H index, i10 index ve atıf sayısını baz alarak, toplam ve son 5 yıldaki üretkenlik katsayısını gösteriyor.

• KTMÜ adına sahipleri
Rektör Prof. Dr.
Alpaslan Ceylan
Rektör Vekili Prof. Dr.
Asilbek Kulmırzayev

• Genel Yayın Yönetmeni
Prof. Dr. Mehmet Sezai
Türk

• Yayın Koordinatörü
Öğr. Gör. Dr. Güلزada
Stanaliyeva

• Danışma Kurulu
Doç. Dr. Erdoğan Akman
Doç. Dr. Gökçe Yoğurtçu
Doç. Dr. Niyazi Ayhan
Öğr. Gör. Dr. Bakt
Orunbekov

• Editör
Öğr. Gör. Dr. Topçugül
Narmamatova
Arş. Gör. Zeki Okyay

• Editör Yardımcıları
Güldana Nurmuhammad
Kızı
Mehrafruz Nabieva

• Çeviri
Altınay Nurdinova
Erlan Bekten uulu
Bezzat Akimaliev

• Gazete Tasarımı
Ravşan Abdullaev

• Muhabirler
Kanişay Akmataliyeva
Aygerim Mamatova
Eliza Bekişova
Aydana Musaliyeva
Cakşılık Zamirbekov
Esenbol Nurbek Uulu
Ayzirek Abdıkali Kızı
Meerim Kabilova
Rayaana Mamedova
Adina Matisova
Ayzat Lesbekova
Yunus Emre Türker

• Yazışma Bilgileri
KTMÜ Cengiz Aytmatov
Kampüsü İletişim
Fakültesi, Bişkek Tel
+996 (312) 492756/1164

Seyirciler

Alay bölgesinde gerçekleşen Kökbörü turnuvasını izleyen Seyirciler

© Nurbek Aşırally uulu

Yaylada bir beyaz kısrak, Narın bölgesi

© Begim Coldubay kızı

Lagman ustası, Oş şehri

© Aygerim Akilbekova